

Punkty kontrolne ogólnopolskiej odznaki PTTK Wiślana Trasa Rowerowa

Lp.	Punkty kontrolne	Krótką charakterystyka miejsca
1	Schronisko PTTK pod Baranią Górą	<u>Barania Góra</u> (1220 m n.p.m.) – woj. śląskie, w partiach podszczytowych bierze swój początek Czarna Wiselka, Biała Wiselka, Potok Wątrobny, których wody łączą się w Zbiorniku Czarne stąd płynie już rzeka Wisła.
2	Wisła – Muzeum Beskidzkie im. A. Podzorskiego	<u>Wisła</u> – woj. śląskie, pierwsze miasto na drodze rzeki, jej imienniczka. Miejscowość wypoczynkowo-wczasowa w Beskidzie Śląskim. Istnieje od połowy XVII wieku, jako lotnisko i uzdrowisko odkryta została w XIX-XX wieku przez Bogumiła Hoffa i Juliana Ochorowicza. Jest niezmiennie odwiedzane przez turystów. W okolicach szereg rezerwatów przyrody ożywionej. W mieście zabytkowe drewniane chałupy, pałac myśliwski Habsburgów, Zameczek Prezydenta RP, nowoczesna skocznia narciarska im. Adama Małysza.
3	Ustroń Zdrój – Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa	<u>Ustroń Zdrój</u> – woj. śląskie, miasto u stóp Czantorii (994 m n.p.m.) w Beskidzie Śląskim, uzdrowisko wczasowe. Miejscowość znana od XIV wieku, większy rozwój przynosi XVIII wiek. Okolice miasta to piękne górskie krajobrazy z lasami bukowo-świerkowymi, liczne domy wczasowe, szlaki turystyczne, wyciągi narciarskie i krzeselkowe. Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa im. J. Jarockiego.
4	Skoczów – Muzeum im. G. Morcinka	<u>Skoczów</u> – woj. śląskie, miasto z początku XIV wieku, barokowy ratusz z końca XVII wieku, barokowy kościół p.w. Św. Piotra i Pawła, kościół szpitalny z XVI wieku, kościół ewangelicki z połowy XIX wieku, domy mieszczkańskie z XVIII-XIX wieku, dwa muzea.
5	Wisła Mała – kościół parafialny	<u>Wisła Mała</u> – woj. śląskie, drewniany kościół św. Jakuba Starszego z XVIII w. z sobotami.
6	Goczałkowice Zdrój	<u>Goczałkowice Zdrój</u> – woj. śląskie w obrębie m. Pszczyny, uzdrowisko – solanka i bromowo-jodowa, borowiny. Zbiornik retencyjny na Wiśle, zapora ziemna, pow. 3200 ha, pojemność 168 mln. m ³ , głębokość 12 m, wysokość zwierciadła wody 257 m n.p.m.
7	Grzawa – kościół parafialny	<u>Grzawa</u> – woj. śląskie, drewniany kościół parafialny z pocz. XVIII w. p.w. Św. Leonarda, drewniane domy i ośmioboczne stodoły z XIX w.
8	Oświęcim – Hitlerowski obóz koncentracyjny Auschwitz	<u>Oświęcim</u> – woj. małopolskie, miasto u ujścia rzeki Soły do Wisty, o rodowodzie z XII wieku, stare miasto piastowskie, tragiczna historia z połowy XX wieku związane z założeniem tu przez hitlerowców największego za ziemiami polskich obozu koncentracyjnego Auschwitz – Birkenau, w którym męczeńską śmiercią zginął milion ludzi. Obóz wpisany jest na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO.
9	Zator – kościół św. św. Wojciecha i Jerzego	<u>Zator</u> – woj. małopolskie, miasto o rodowodzie z XIII w., zamek gotycki – wielokrotnie przebudowany z parkiem, typu krajobrazowego, gotycki kościół św. św. Wojciecha i Jerzego z XIV w. – przebudowany z bogatym wyposażeniem.
10	Tyniec – klasztor benedyktynów	<u>Tyniec</u> – woj. małopolskie, zespół klasztorny benedyktynów.
11	Kraków – Zamek Królewski na Wawelu	<u>Kraków</u> – woj. małopolskie, miasto wojewódzkie, pierwsze ślady osadnictwa sięgają paleolitu, załóżki miasta VIII-IX wiek, biskupstwo w X wieku, stolica Polski do pocz. XVII wieku, pierwszy polski uniwersytet z XIV wieku, szereg wyższych uczelni, przemysł lekki i ciężki. Miasto wpisane na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego UNESCO.
12	Kraków – Nowa Huta Zespół Klasztorny oo. Cystersów, ul. Klasztorna	<u>Nowa Huta – Mogiła</u> – woj. małopolskie, Zespół Klasztorny oo. Cystersów – Kościół Wniebowzięcia Matki Bożej i św. Wojciecha.

Lp.	Punkty kontrolne	Krótką charakterystyka miejsca
13	Niepołomice – zamek	<u>Niepołomice</u> – woj. małopolskie, miasto o rodowodzie z XIV w., kościół z XIV w., renesansowy zamek z XIV w., Kopiec Grunwaldzki z 1910 r., Muzeum Niepołomickie w zamku królewskim.
14	Hebdów – zespół klasztorny	<u>Hebdów</u> – woj. małopolskie, kościół Wniebowzięcia NMP, wczesnogotycki rozbudowany w okresie baroku; zespół klasztorny norbertanów, obecnie pijarów, trójskrzydłowy z XVII w.
15	Przemków – kościół św. Katarzyny	<u>Przemków</u> – woj. małopolskie, późnogotycki kościół św. Katarzyny (1451-1464), nawy boczne z 2 połowy XVI w.
16	Opatowiec – kościół p.w. św. Jakuba	<u>Opatowiec</u> – woj. świętokrzyskie, niegdyś miasto, na wysokim brzegu Wisły, na wprost ujście Dunajca, na dawnym szlaku handlowym Śląsk – Ruś, kościół św. Jakuba.
17	Nowy Korczyn – kościół Św. Stanisława Biskupa	<u>Nowy Korczyn</u> – woj. świętokrzyskie, wieś o rodowodzie z XII w., liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej, na cmentarzu mogiły powstańców styczniowych i ofiar egzekucji z okresu okupacji hitlerowskiej, przeprawa promowa.
18	Szczucin – Muzeum Historii Drogownictwa	<u>Szczucin</u> – woj. podkarpackie, wieś o rodowodzie z XVIII w., na prawym brzegu Wisły, zabudowa typu miejskiego, park podworski z pomnikowymi dębami.
19	Pacanów – Europejskie Centrum Bajek	<u>Pacanów</u> – woj. świętokrzyskie, Europejskie Centrum Bajek.
20	Baranów Sandomierski – zamek	<u>Baranów Sandomierski</u> – woj. podkarpackie, miasto prywatne, rodowód z XIV w., zamek w stylu manierystycznym R. Leszczyńskiego z XVI w.
21	Tarnobrzeg – Kościół NMP	<u>Tarnobrzeg</u> – woj. podkarpackie, miasto o rodowodzie z XVI w., w 1918-1919 Republika Tarnobrzaska, znaczny rozwój miasta po II wojnie światowej (przemysł siarkowy).
22	Sandomierz – Muzeum Diecezjalne w tzw. Domu Długosza	<u>Sandomierz</u> – woj. świętokrzyskie, miasto o rodowodzie z XI w., wielokrotnie niszczone w czasie najazdów Tatarów, Litwinów, Szwedów. Liczne budynki gotyckie, renesansowe, barokowe. Lochy – podziemna trasa turystyczna, wąwozy, muzea.
23	Zawichost – jeden z kościołów	<u>Zawichost</u> – woj. świętokrzyskie, miasto – dawna osada targowa i gród z XI w., wielokrotnie niszczone przez Tatarów, Litwinów, Szwedów. Wśród zabytków budynki gotycko-barokowe. Dziś stąd każdego dnia nadawany jest komunikat w radio o poziomie wody w polskich rzekach. Kościół św. Jana Chrzyciela, kościół Wniebowzięcia NMP, kościół św. Trójcy.
24	Annopol – kościół parafialny	<u>Annopol</u> – woj. lubelskie, wieś o rodowodzie z XVIII w., zespół kościoła parafialnego św. św. Joachima i Anny: drewniany kościół z XVIII w. i kościół murowany z XX w., most przez Wisłę.
25	Piotrawin – kościół	<u>Piotrawin</u> – woj. lubelskie, kościół gotycki (1410-1441), miejsce cudu św. Stanisława Biskupa.
26	Kazimierz Dolny – Muzeum Sztuki Złotniczej	<u>Kazimierz Dolny</u> , – woj. lubelskie, miasto o rodowodzie z XII w., szereg spichrzów, świadczących o bogactwie dawnych mieszkańców, miasto plenerów i artystów, ośrodek turystyczny i letniskowy, wąwozy lessowe, liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej od XIV-XIX w., Muzeum Sztuki Złotniczej.
27	Puławy – Muzeum Regionalne PTTK	<u>Puławy</u> – woj. lubelskie, zespół pałacowo-parkowy, siedziba Instytutu Weterynarii, Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa Geologicznego Nawozów Sztucznych. W XVIII w. rezydencja Adama i Izabeli Czartoryskich, twórców życia kulturalnego i politycznego zw. Polskimi Atenami, Muzeum Regionalne PTTK im. Izabeli ks. Czartoryskiej.
28	Gołęb – muzeum rowerów	<u>Gołęb</u> – woj. lubelskie, późnorenesansowy domek loretański, prywatne Muzeum Nietypowych Rowerów Józefa Majewskiego.
29	Dęblin	<u>Dęblin</u> – woj. lubelskie, twierdza z pierwszej połowy XIX w., siedziba Wyższej Oficerskiej Szkoły Sił Powietrznych.
30	Kozienice – Muzeum Regionalne	<u>Kozienice</u> , Puszcza Kozienicka – woj. mazowieckie, stadnina koni, pałac króla Stanisława Augusta.
31	Świerże Górne – Elektrownia	<u>Świerże Górne</u> – woj. mazowieckie, elektrownia ciepła Kozienice.

Lp.	Punkty kontrolne	Krótką charakterystyka miejsca
32	Magnuszew – kościół św. Jana Chrzciciela	<u>Magnuszew</u> – woj. mazowieckie, niegdyś miasto, miejsce walk w 1944 r. I Armii WP na tzw. przyczółku warecko-magnuszewskim, późnobarokowy kościół św. Jana Chrzciciela.
33	Mniszew	<u>Mniszew</u> – woj. mazowieckie, skansen wojskowy, pomnik walk o przyczółek warecko-magnuszewski.
34	Czersk – zamek	<u>Góra Kalwaria</u> – woj. mazowieckie, liczne budowle sakralne z XVII-XVIII w.; na trasie w odległości 3 km Czersk dawna siedziba książąt mazowieckich, zamek.
35	Konstancin Jeziorna – Centrum Handlowe „Stara Papiernia”	<u>Konstancin Jeziorna</u> – woj. mazowieckie, uzdrowisko, letnisko, tętnie, willowa zabudowa Konstancina, Skolimowa, izba pamięci S. Żeromskiego.
36	Warszawa Wilanów – Muzeum Pałac	<u>Wilanów</u> – woj. mazowieckie, zespół pałacowo-parkowy Jana III Sobieskiego
37	Warszawa – Zamek Królewski	<u>Warszawa</u> – woj. mazowieckie, stolica Rzeczypospolitej Polskiej, początek XVII w. Rozwijała się jako miasto szlacheckie, dwory i rezydencje otoczone parkami, budownictwo barokowe i klasycystyczne, duży ośrodek kultury, przemysłu, akademicki. Miejsce wielkich wydarzeń historycznych od XVI-XX w., Stare i Nowe Miasto wpisane na Światową Listę Dziedzictwa Kultury UNESCO.
38	Nowy Dwór Mazowiecki – Muzeum Kampanii Wrześniowej i Twierdzy Modlin	<u>Nowy Dwór Mazowiecki</u> – woj. mazowieckie, twierdza z pocz. XIX w., powstała z inicjatywy cesarza Napoleona Bonapartego. Muzeum Kampanii Wrześniowej i Twierdzy Modlin.
39	Czerwińsk nad Wisłą – Muzeum Misyjne i Parafialne	<u>Czerwińsk nad Wisłą</u> – woj. mazowieckie, zespół klasztorny Salezjanów z XII w., zabudowanie klasztorne.
40	Wyszogród – Kościół Św. Trójcy	<u>Wyszogród</u> – woj. mazowieckie, miasto o rodowodzie z XIV w., szereg budowli sakralnych i świeckich od XIV-XIX w., układ urbanistyczny z XVII-XIX w., przyczółki rozebranego drewnianego mostu przez Wisłę.
41	Płock – Katedra	<u>Płock</u> – woj. mazowieckie, stara osada na Mazowszu z VIII w., od XI w. siedziba biskupstwa, w XI-XII w. siedziba władców Polski, od XII w. siedziba książąt mazowieckich, bazylika katedralna z XI-XII w., zamek książęcy, liczne budowle sakralne, Liceum Ogólnokształcące „Małachowianka”, Katedra Kościoła Starokatolickiego Mariawitów ul. Kazimierza Wielkiego.
42	Rokicie – kościół romański	<u>Rokicie</u> – woj. mazowieckie, pierwszy na Mazowszu kościół romański z cegły.
43	Dobrzyń n. Wisłą – Muzeum Dobrzyńskie lub kościół Wniebowzięcia NMP	<u>Dobrzyń nad Wisłą</u> – woj. kujawsko-pomorskie, miasto z rodowodem XI w., pierwsza siedziba zakonu rycerskiego – krzyżaków, zalew włocławski, zespół klasztorny pofranciszkański: kościół Wniebowzięcia NMP, barokowy klasztor, kościół Wniebowzięcia NMP lub Muzeum Dobrzyńskie.
44	Włocławek – jedno z muzeów lub Katedra NMP	<u>Włocławek</u> – woj. kujawsko-pomorskie, osada w X w., gród warowny w XI w., biskupstwo kujawskie od XII w., liczne kościoły z XIII-XVI w. – gotyckie i barokowe, zaporą na Wiśle.
45	Nieszawa – Muzeum St. Noakowskiego	<u>Nieszawa</u> – woj. kujawsko-pomorskie, miasto (Statuty Nieszawskie króla Kazimierza Jagiellończyka), przeprawa promowa przez Wisłę, muzeum i lapidarium, klasztor pofranciszkański.
46	Ciechocinek – tętnia lub Muzeum – Zabytkowa Warzelnia Soli	<u>Ciechocinek</u> – woj. kujawsko-pomorskie, największe polskie uzdrowisko nizinne, podstawowym środkiem leczniczym są solanki o temperaturze do 54° C i lokalny klimat o małej ilości opadów, tętnie solankowe.
47	Toruń – Stare Miasto, Ratusz	<u>Toruń</u> – woj. kujawsko-pomorskie, miejsce ur. M. Kopernika i S. Lindego, lokowane zostało w XIII w., bogata historia miasta i regionu, liczne budowle sakralne i świeckie od XIII-XVII w. w stylu gotyku – baroku, twierdza pruska z XIX w., ośrodek kulturalny, akademicki i przemysłowy, miasto wpisane na Światową Listę Dziedzictwa Kultury UNESCO.
48	Ostromecko – pałac	<u>Ostromecko</u> – woj. kujawsko-pomorskie, zespół pałacowo-parkowy.

Lp.	Punkty kontrolne	Krótką charakterystyka miejsca
49	Fordon – kościół parafialny św. Mikołaja	<u>Bydgoszcz</u> – woj. kujawsko-pomorskie, w XIII w. gród kasztelański od XIV w. miasto, od XV w. starostwo, od XX w. powiat i województwo, zachowany średniowieczny układ urbanistyczny, duży ośrodek kulturalny i naukowy, szereg zakładów przemysłowych, miejsce pamięci narodowej w dzielnicy Fordon.
50	Świecie – Zamek	<u>Świecie nad Wisłą</u> u ujścia Wdy – woj. kujawsko-pomorskie, wzmiankowane w XII w., gród kasztelański w XIII w., miasto od XIV w. szereg budowli gotyckich z okresu średniowiecza na Starym i Nowym Mieście.
51	Chełmno – Muzeum Ziemi Chełmińskiej	<u>Chełmno</u> – woj. kujawsko-pomorskie, jedno z najstarszych miast Polski o rodowodzie z XII-XIII w., zachowany średniowieczny układ przestrzenny z murami obronnymi i basztami, gotyckie budowle sakralne, renesansowy ratusz, domy mieszkalne z XVIII-XIX w.
52	Grudziądz – Muzeum	<u>Grudziądz</u> – woj. kujawsko-pomorskie, gród – strażnica państwa od X w., od XIII w siedzibie komturów, od XV w. siedziba starostów, odbywały się tu sejmiki generalne Prus Książęcych. Duży ośrodek przemysłowy w XX w., kulturalny i wojskowy, zachował się średniowieczny układ urbanistyczny, pruska twierdza z XVIII w. liczne budynki średniowieczne, Muzeum ul. Wodna.
53	Nebrowo Wielkie – kościół lub sołtys	<u>Nebrowo Wielkie</u> – woj. pomorskie, vis-a-vis miasta Nowe, kościół MB Królowej Polski (XVIII w.)
54	Kwidzyn – zamek	<u>Kwidzyn</u> – woj. pomorskie, miasto o rodowodzie z XIII w., liczne zabytki architektury świeckiej i sakralny od XIV-XIX w.
55	Gniew – zamek	<u>Gniew</u> – woj. pomorskie, prawa miejskie od XIII w., dawna siedziba komturów krzyżackich, starostów gniewskich, dawna posiadłość rodziny Sobieskich, budowle sakralne i świeckie z XIII-XVI w w stylu gotycko – renesansowo – barokowym.
56	Pelplin – Muzeum Diecezjalne	<u>Pelplin</u> – woj. pomorskie, miasto o rodowodzie z X w., siedziba opactwa, liczne zabytki architektury sakralnej od gotyku do XIX w.
57	Tczew – Muzeum Wisły	<u>Tczew</u> – woj. pomorskie, rodowód miasta z XII w., od XIII w. prawa miejskie, od XV w. siedziba starosty, po rozbiorach w zaborze pruskim, zabytki techniki z XIX w. – mosty na Wiśle, gotyckie budowle sakralne. Muzeum Wisły.
58	Śluza Przegalińska lub Świbno	<u>Przegalina</u> – woj. pomorskie, śluza na Martwej Wiśle, <u>Świbno</u> – miejscowość u ujścia Wisły do Zatoki Gdańskiej, prom (Świbno-Mikoszewo).
59	Sobieszewo – Izba Pamięci Wincentego Pola	<u>Sobieszewo</u> – woj. pomorskie, w obrębie miasta Gdańska, osada o odowodzie z XV w., ośrodki wczasowe, letnisko, kąpielisko, plaże, Izba Pamięci Wincentego Pola.
60	Gdańsk – Twierdza Wisłoujście	<u>Gdańsk – Wisłoujście</u> , woj. pomorskie, gotycka twierdza z XV w. nad Martwą Wisłą, wielokrotnie rozbudowywana w okresie renesansu (XVI w.), manieryzmu (XVII w.), baroku (XVIII w.), z szańcami zachodnimi i wschodnimi (XVII w.).

60 punktów kontrolnych dla upamiętnienia 60-lecia Komisji